

До спеціалізованої вченої ради
Д 41.086.01 Національного університету
«Одеська юридична академія»
за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 23.

Відгук

офіційного опонента доктора юридичних наук,
професора Батанова Олександра Васильовича
на дисертацію Швеця Аркадія Івановича на тему
«Основні організаційно-правові форми діяльності
депутатів місцевих рад», поданої на здобуття
наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.02 – конституційне право;
муніципальне право. Національний університет
«Одеська юридична академія», Одеса, 2021.

Дисертаційне дослідження А. І. Швеця на тему «Основні організаційно-правові форми діяльності депутатів місцевих рад» присвячене вельми актуальним як з точки зору муніципально-правової теорії, так і практики муніципального будівництва та формування, організації, функціонування та модернізації інститутів муніципального права та системи суб'єктів місцевого самоврядування в сучасній Україні, проблемам реалізації організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад.

Особливо актуалізувалася відповідна проблематика в умовах конституційної реформи у сфері децентралізації, метою якої є формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад.

Серед реформ, які тривають в сучасній Україні, реформі у сфері децентралізації влади відводиться особлива роль. Реалізація більшості з

вітчизняних реформ безпосередньо залежить від стану організації та функціонування місцевого самоврядування, яке, будучи організаційно відокремленим та функціонально незалежним від державної влади, стає найбільш наближеним до людини рівнем публічної влади, функціонально-телеологічно спрямованим в першу чергу на реалізацію і захист практично усіх інтересів та запитів населення, що забезпечується за допомогою нормативно-правового закріплення гарантій реалізації прав людини і відповідальності публічної влади.

Реформа у сфері децентралізації, маючи найбільш масштабний характер з часів розробки та прийняття Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», розвиває конституційно визнане та гарантоване право територіальних громад на місцеве самоврядування у загальному контексті формування України як соціальної правової та демократичної держави.

Успішність реформування у сфері децентралізації влади передбачає не тільки наявність його концептуальної обґрунтованості, а і необхідний науковий супровід на різних етапах та стадіях перетворень. У зв'язку з цим важливим, яке має як суто доктринальне, так і конституційно-нормативне, соціально-політичне та ідеологічне значення, було й є питання щодо аксіологічних, онтологічних, сутнісно-субстанційних, функціонально-телеологічних та інших ознак децентралізації.

Подальше реформування територіальної організації влади в Україні на засадах народовладдя, верховенства права й субсидіарності вимагає створення відповідних засад правового статусу та організації роботи кожного з елементів системи місцевого самоврядування. Першочергового значення в даному контексті набуває проблематика форм діяльності місцевих рад та їх депутатів, оскільки саме від них значною мірою залежить ефективність і демократизм публічної влади на місцях, міцність зв'язку з членами територіальних громад, відповідність владних рішень, що приймаються, потребам та інтересам місцевих жителів.

У юридичній літературі вивчення організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад, незважаючи на наявність доволі серйозних наукових

досліджень з загальних питань місцевого самоврядування, функціонування його системи, функцій, гарантій тощо, на жаль, має епізодичний характер та є фактично не витребуваним у практиці вітчизняного законотворення. Доцільність теоретичного обґрунтування організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад визначається необхідністю мати науково-обґрунтовану систему знань про даний інститут сучасного муніципального права, які не лише дадуть змогу побудувати стійку правову базу, на основі і в межах якої має конкретизуватися правовий статус депутатів місцевих рад, а й створити правові умови для інституціоналізації муніципальної влади в Україні.

Десятиліттями тематика доктрини організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад базувалася на науковій спадщині представників науки радянського будівництва (Г. В. Барабашев, А. О. Безуглов, В. Ф. Кузнецова, О. Ф. Фрицький, К. Ф. Шеремет та ін.). Втім, процеси становлення місцевого самоврядування, організація та функціонування якого засновується на абсолютно інших принципах, аніж діяльність місцевих органів влади за радянських часів, та об'єктивні реалії сьогодення, пов'язані із виникненням інноваційних форм здійснення місцевого самоврядування, закономірно породжує інтерес до питань статусу депутатів місцевих рад та організаційно-правових форм їх діяльності, завдань і видів таких форм, а також тенденцій їх розвитку у контексті сучасних викликів вітчизняної практики та потреб рецепції зарубіжного досвіду.

У зв'язку з цим можна зробити висновок про обґрунтованість та безумовну актуальність теми дисертаційного дослідження, яку обрав А. І. Швець.

Представлена до захисту А. І. Швеця дисертаційна робота має на меті найбільш повно та комплексно, через призму муніципально-теоретичного аналізу дослідити теоретичні аспекти та практичні проблеми здійснення організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад у контексті вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Недостатній ступінь розроблення теоретико-методологічних, конституційно-правових та муніципально-правових підходів щодо питання

здійснення організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад свідчить про об'єктивну необхідність подальшого дослідження зазначеної наукової проблеми. Ґрунтовне вивчення цієї матерії має не лише теоретико-пізнавальне, але і яскраво виражене прикладне значення, даючи змогу здійснювати пошук ідей та механізмів щодо вирішення питання удосконалення законодавства про місцеве самоврядування в Україні.

Досягнення вказаної мети обумовлює постановку та передбачає послідовне вирішення цілого ряду теоретичних та прикладних завдань, а також напрацювання та перевірку робочих гіпотез, в тому числі шляхом:

- 1) характеристики конституційно-правового регулювання статусу та форм діяльності депутатів місцевих рад;
- 2) надання теоретичної характеристики організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад;
- 3) формування методології застосування організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад;
- 4) розкриття системи форм безпосередньої участі депутатів місцевих рад у здійсненні місцевого самоврядування у виборчому окрузі;
- 5) диференціації форм діяльності депутатів місцевих рад у раді;
- 6) виокремлення інноваційних форм роботи депутатів місцевих рад з виборцями;
- 7) визначення можливостей використання досвіду зарубіжного муніципалізму для розвитку організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад в Україні тощо.

Дисертаційне дослідження А. І. Швеця здійснене на кафедрі конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія» відповідно до плану наукових досліджень «Конституційна реформа та модернізація в умовах інтеграційного розвитку України» (на 2016–2020 рр.), що є складовою теми: «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» (державний реєстраційний номер 0116U001842).

В рамках визначально поставлених задач, А. І. Швецем сформульовані об'єкт і предмет дослідження. Так, об'єктом дисертаційного дослідження автор визначає процеси, пов'язані з участю депутатів місцевих рад у здійсненні місцевого самоврядування, як у виборчому окрузі, так і в раді. Предмет дослідження становлять основні організаційно-правові форми діяльності депутатів місцевих рад.

Такий підхід надав дисертанту можливість встановити завдання дослідження та реалізувати їх згідно з планом дисертаційної роботи, дійти певних висновків при визначенні результатів і обґрунтуванні низки нових положень, які мають значення для муніципально-правової науки і практики сучасного державотворення.

Вдалим компонентом дисертаційної роботи А. І. Швеця слід вважати і запропоновану автором методологію дослідження питань, пов'язаних із здійсненням наукового аналізу теоретичних та прикладних проблем забезпечення регулювання і реалізації правового статусу депутатів місцевих рад в Україні та зарубіжних державах, а також підготовки та обґрунтування наукових рекомендацій щодо вдосконалення законодавства, яке регламентує організаційно-правові форми їх діяльності. Так, наприклад, при з'ясуванні особливостей правового статусу депутата місцевої ради, сутнісних ознак організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад використовувались аналітичний, формально-юридичний, методи. Формально-логічний метод використано у дисертації під час аналізу чинного законодавства у сфері конституційного та муніципального права, розробки пропозицій щодо його вдосконалення, визначення основних понять, юридичних конструкцій. За допомогою системно-структурного методу досліджено організаційно-правові форми діяльності депутатів міських рад в системі правового статусу депутата місцевої ради, а також в системі місцевого самоврядування в цілому. Історико-правовий метод дозволив проаналізувати зміни в нормативно-правовому регулюванні правового статусу депутата місцевої ради та організаційно-правових

форм його діяльності. Методи класифікації, групування та структурування застосовувалися для виділення окремих організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад, з'ясування їх особливостей та спільних рис.

На наш погляд, найбільш цікавим та значущим з точки зору предмету дисертаційного пошуку став порівняльно-правовий метод, який застосовано під час порівняння положень національного законодавства України з відповідним законодавством зарубіжних держав, європейськими і міжнародно-правовими стандартами щодо організації діяльності депутатів представницьких органів місцевого самоврядування, форм їх роботи у раді та виборчому окрузі.

З-поміж інших доволі вдало застосовано й інші методи, прямих посилань на які не має у вступній частині дисертації, але які успішно застосовувалися у самій роботі: антропологічний, аксіологічний, формально-юридичний, синергетичний, статистичний, соціологічний, метод юридичного прогнозування тощо.

Про системність представленого А. І. Швецем дослідження свідчить структура дисертації, яка характеризується цілісністю й логічною послідовністю, є такою, що відображає загальне бачення досліджуваної автором проблеми.

Зокрема, як свідчить зміст роботи, в ході наукового пошуку, відповідно до законів формальної та діалектичної логіки, у першому розділі абсолютно правильно розглядається низка питань, пов'язаних із аналізом стану доктринальних джерел дослідження правового статусу депутатів представницьких органів місцевого самоврядування, методологічної основи дослідження, а також особливостей становлення інституту організаційно-правові форми діяльності депутатів представницьких органів місцевого самоврядування.

У другому розділі проаналізовано теоретичні і галузеві характеристики правового статусу депутатів місцевих рад та диференціації організаційно-правових форм їх діяльності у здійсненні місцевого самоврядування у виборчому окрузі та відповідній раді. Доволі успішним та оригінальним є авторський підхід щодо аналізу інноваційних форм роботи депутатів місцевих рад з виборцями.

Третій розділ присвячується аналізу досвіду зарубіжних держав щодо законодавчої регламентації організаційно-правових форм діяльності депутатів представницьких органів місцевого самоврядування, можливостей їх конституційної рецепції у вітчизняній практиці законотворення та муніципального правокористування.

Серед висновків, пропозицій та рекомендацій, які містяться у дисертації, слід звернути увагу на низку з них, які мають системоутворююче значення в контексті формування авторського бачення теоретичних та прикладних проблем забезпечення регулювання і реалізації правового статусу депутатів місцевих рад, організаційно-правових форм їх діяльності в Україні та зарубіжних державах тощо.

Зокрема, важливе концептуальне значення має авторський підхід щодо розуміння особливостей муніципально-правової природи інституту депутата місцевої ради, який «має більш складний, спеціальний статус, що обумовлено виборністю особи, яка є представником із спеціалізованими владними повноваженнями в системі місцевого самоврядування» (стор. 24 дисертації).

Оригінальним є авторський підхід щодо ролі підзаконного регулювання суспільних відносин, пов'язаних із реалізацією правового статусу депутатів місцевих рад та організаційно-правових форм їх діяльності в Україні. Зокрема, у дисертації обґрунтовується ідея, що «депутати місцевої ради повинні врахувати відмінності та використати історичні традиції окремих територій, конкретизувати положення національного законодавства з місцевого самоврядування щодо окремих умов конкретного населеного пункту та самостійно вирішувати, яким чином краще забезпечити права та умови життя громадян у своєму місті» (стор. 28 дисертації).

Доволі продуктивним є зроблений у дисертації висновок, що для «повної характеристики компетенції депутатів місцевих рад важливе значення має відповідь на питання про тривалість депутатських повноважень, момент їх набуття та припинення. При цьому слід мати на увазі, що статус депутата як

комплексна категорія складається з кількох компонентів; час їх виникнення та існування суттєво відрізняється» (стор. 35 дисертації).

Важливим як з точки зору муніципально-правової теорії, так і практики муніципального будівництва є здійснений автором аналіз основних елементів правового статусу депутата місцевої ради, зокрема, висновок, щодо такого його «невід'ємного елемента» як «гарантії діяльності», які, на думку автора, «являють собою систему організаційно-правових заходів, які дають можливість повною мірою, ефективно здійснювати депутатами місцевих рад свої повноваження» (стор. 43 дисертації).

Заслужують на увагу авторські підходи до виділення тенденцій і закономірностей становлення правового статусу депутата місцевої ради як інституту муніципального права та висновок дисертанта, що «статус депутатів місцевих рад і форм їхньої діяльності за своєю природою є досить консервативним і малорухливим інститутом муніципального права. Більшість атрибутів і критеріїв статусу депутатів місцевих рад та, особливо, форм їхньої діяльності (участь у пленарних засіданнях, робота у постійних комісіях, зустрічі з виборцями, депутатські запити тощо), за своїми формальними характеристиками залишаються практично незмінними протягом багатьох десятиліть» (стор. 51 дисертації).

У цьому аспекті важливим є висновок А. І. Швеця про різні вектори та темпи муніципального розвитку в Україні: якщо перехідний етап чітко позначився на процесі формування вітчизняної моделі місцевого самоврядування та специфіці природи його функцій і повноважень, то сам інститут депутата місцевої ради, особливо форми його діяльності, є досить інертним і вкрай повільно переходить на принципи природної для нього сервісної ролі «слуги територіальної громади», а у змісті завдань, функцій і практичної діяльності депутатів місцевих рад удільна вага соціально-економічних, демократичних, гуманістичних начал залишається не відчутною (стор. 52 дисертації).

Важливим аспектом проблематики, яка є предметом дисертаційного пошуку А. І. Швеця, є питання щодо тенденцій розвитку досліджуваного автором інституту. Зокрема, дисертант аргументовано та абсолютно вірно стверджує, що «еволюціонуючи, інституційні та функціональні основи статусу депутата місцевих рад, насамперед організаційні форми їхньої діяльності, перебувають у постійній взаємодії з іншими інститутами місцевого самоврядування (основні форми безпосередньої муніципальної демократії: місцеві вибори та референдуми, громадські слухання, загальні збори населення за місцем проживання, місцеві ініціативи; статус представницьких органів місцевого самоврядування; статус сільських, селищних, міських голів; статус служби в органах місцевого самоврядування), які більш динамічно розвиваються у рамках єдиної функціональної діяльності місцевого самоврядування. Адже зовнішні функції місцевого самоврядування впливають із внутрішніх потреб територіальних громад і завдань їхніх органів і посадових осіб (стор. 52–53 дисертації).

Малодослідженим у муніципально-правовій теорії та, водночас, вкрай актуальним з позиції муніципального правокористування та забезпечення реалізації завдань та функцій місцевого самоврядування є питання щодо тенденцій удосконалення системи організаційних форм діяльності депутатів місцевих рад в аспекті підвищення їх ефективності. У цьому аспекті важливим та новаторським є авторський підхід щодо поділу організаційних форм діяльності депутатів місцевих рад на такі групи: темпоральні, фінансові, кваліфікаційні, інформаційні, логістичні (стор. 56–66 дисертації).

У роботі наявні й інші оригінальні та новаторські за змістом висновки та пропозиції, серед яких, зокрема, варто вказати на:

- висновок автора про «зв'язок комунікації з усіма формами діяльності депутата місцевої ради» з точки зору виконання обіцянок, завдань; шанобливого ставлення до виборців та підтримки високого рівня довіри тощо (стор. 69–70 дисертації);

- висновок щодо важливості конфліктологічного підходу, що використовується в межах різних організаційних форм діяльності депутата місцевої ради, необхідності поєднання категорій «взаємодія» та «протистояння» у контексті дослідження суспільних відносин у відповідній сфері з точки зору можливостей виникнення конституційних конфліктів (стор. 70–72 дисертації), зокрема авторський висновок, що «конфліктна взаємодія є компонентом депутатської діяльності, і депутат може виступати медіатором (посередником) у таких ситуаціях, що свідчить про необхідність розширення організаційних форм діяльності депутатів»;

- авторські підходи щодо співвідношення організаційних форм діяльності депутатів місцевих рад із різними формами безпосередньої муніципальної демократії: місцевими референдумами, громадськими слуханнями, місцевими референдумами тощо (стор. 79–89 дисертації);

- авторську модель організаційно-правових форм роботи депутата місцевої ради залежно від змісту повноважень, що реалізуються ним під час роботи в раді: ініціативно-нормотворчі, кадрові, комунікативно-інформаційні та контрольні (стор. 112 дисертації);

- положення про те, що діяльність депутата безпосередньо пов'язана з проблемами депутатської етики та культури в цілому, що ілюструється прикладами здійснення основних організаційно-правових форм роботи депутата місцевої ради (стор. 118–120 дисертації);

- пропозиції щодо запровадження інноваційних організаційно-правових форм роботи депутата місцевої ради (стор. 122–141 дисертації);

- дослідження сучасних електронних форм взаємодії депутата місцевої ради з виборцями, що набувають особливої ваги в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та встановлення відповідних карантинних заходів (стор. 136–137 дисертації);

- здійснення конституційно-порівняльного аналізу організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад у зарубіжних країнах (стор. 148–187 дисертації) тощо.

Наявність цих та інших висновків та пропозицій свідчить про вдалість постановки мети та завдань, аргументованість висновків, логічну послідовність дисертаційного дослідження А. І. Швеця, використання в процесі дослідницької роботи принципу викладу матеріалу від загального до конкретного.

Усі розділи, підрозділи та інші структурні частини роботи підпорядковані одній, чітко визначеній меті, яка деталізується конкретними завданнями, які поставив перед собою дисертант.

Структура дисертаційної роботи А. І. Швеця відповідає цілям і завданням дослідження, що дозволило розкрити базові поняття та дати їх визначення, вивести характерні ознаки правового статусу депутатів місцевих рад, організаційно-правових форм їх діяльності в Україні та зарубіжних державах, показати доктринальне та прикладне значення цієї проблематики, виділити проблеми концептуального забезпечення реалізації муніципально-правового статусу депутатів місцевих рад, проаналізувати об'єктивні та суб'єктивні, інституційні та функціонально-телеологічні аспекти та чинники, які обумовлюють необхідність реформування муніципального законодавства України.

Результатам дисертаційного дослідження А. І. Швеця притаманний відповідний рівень наукової новизни, при цьому положення з різним ступенем наукової новизни містяться в усіх розділах та структурних компонентах дисертації.

Позитивною стороною представленої А. І. Швецем роботи є намагання автора сформулювати оригінальні та новаторські дефінітивні конструкції у досліджуваній сфері, враховуючи, що на сучасному рівні розвитку юридичної науки упорядкування, розвиток та вдосконалення понятійного апарату конституційного права – одне з актуальних завдань, що обов'язково потребує вирішення. Розвиток і вдосконалення правових понять означає їх збагачення,

уточнення і конкретизацію, заміну старих понять новими, оскільки перші не можуть умістити і охопити істотні властивості реальних відносин муніципально-правової дійсності, що постійно змінюються.

Отримані А. І. Швецем під час написання дисертаційної роботи висновки є обґрунтованими, сформульовані положення базуються на значному емпіричному матеріалі. Опрацьована значна кількість наукових праць з обраної теми, а також масив нормативно-правових джерел, що забезпечило високий науковий рівень даного дисертаційного дослідження.

Прикладне значення одержаних А. І. Швецем результатів визначається їх спрямованістю на розв'язання актуальних муніципально-правових питань теорії (щодо сутності та змісту) та практики (щодо якості, факторів реалізації) правового статусу депутатів місцевих рад, організаційно-правових форм їх діяльності в Україні та зарубіжних державах. Автором висловлені нові судження та сформульовані концептуальні позиції щодо сучасного стану та перспектив муніципальної реформи як основи інтеграції України до Європейського Союзу, показані значення, роль, обсяг та проблеми, які виникають у процесі модернізації законодавства про місцеве самоврядування в цілому та статус депутатів місцевих рад зокрема, шляхи їх вирішення у контексті зарубіжного досвіду.

Результати, здобуті автором під час написання роботи, можуть бути застосовані у науково-дослідницькій діяльності – для поглиблення наукових знань у сфері муніципальних прав і свобод та їх гарантій, створення для цього необхідної теоретичної бази; правотворчості – при підготовці, обговоренні та прийнятті законодавчих актів України з питань місцевого самоврядування, у процесі локальної правотворчості; правозастосуванні – в удосконаленні та розширенні організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад, їх взаємодії з громадськістю; навчальному процесі – при підготовці відповідних розділів, підручників, посібників з навчальних дисциплін: «Конституційне право», «Конституційне право України», «Муніципальне право України», спецкурсів, присвячених проблемам місцевого самоврядування.

Водночас, як і будь-яке інше дисертаційне дослідження, робота А. І. Швеця містить окремі дискусійні положення, які можуть стати підґрунтям для виокремлення деяких побажань чи запитань, зокрема, найсуттєвішими з них є наступні позиції:

1. Заслуговує на критику авторська позиція щодо системи правових актів, що визначають статус депутата місцевої ради в Україні, яка зазнала суттєвих змін із прийняттям Виборчого Кодексу України 2019 року (стор. 26 дисертації). Вважаємо, що у контексті дослідження особливостей нормативно-правового регулювання правового статусу депутата місцевої ради та організаційно-правових форм його діяльності бажано було б врахувати відповідні тенденції розвитку джерел конституційного та муніципального права.

2. Позитивно оцінюючи пропозицію дисертанта щодо необхідності застосування конфліктологічного підходу, що використовується в межах різних організаційних форм діяльності депутата місцевої ради (стор. 70–72 дисертації), водночас, вважаємо, що автор доволі однобічно розглядає відповідні конфлікти відносини та кореляції у системі місцевого самоврядування. На наш погляд, бажано було б розглянути конфліктогенний потенціал організаційних форм діяльності депутатів місцевої ради не лише з позиції перспектив використання медіаційних процедур, а і під кутом зору застосування щодо них мір конституційно-правової відповідальності.

3. Позитивно оцінюючи здійснений автором конституційно-порівняльний аналіз організаційно-правових форм діяльності депутатів представницьких органів місцевого самоврядування у зарубіжних країнах (стор. 148–187 дисертації), вважаємо, що автору доцільно було більш системно сформулювати відповідні положення, винесені на захист, та пропозиції, засновані на цьому дослідженні й спрямовані на удосконалення національної моделі статусу депутата місцевої ради. Також варто було чіткіше окреслити тенденції розвитку інституту депутата представницького органу місцевого самоврядування у сучасному світі та фактори, що впливають на його структуру, форми реалізації тощо.

4. Фрагментарними, на наш погляд, є авторські пропозиції щодо змін і доповнень, спрямованих на удосконалення конституційного та законодавчого забезпечення організаційних форм діяльності депутатів місцевої ради. Зокрема, у контексті реформи у сфері децентралізації публічної влади на сьогодні виділяють різні напрямки та форми розвитку законодавства у сфері самоврядування та самоорганізації територіальних громад в Україні. Серед яких, наприклад, на порядку денному залишається питання прийняття Муніципального Кодексу України, ініціативу щодо розробки якого озвучив Президент України В. О. Зеленський. У зв'язку з цим, у контексті предмету дослідження, виникає питання щодо ставлення дисертанта до пропозицій удосконалення законодавчого регулювання основних організаційних форм діяльності депутатів місцевої ради у такому кодифікованому акті.

Зазначені зауваження та побажання є дискусійними, мають рекомендаційний характер і в цілому не впливають на загальну оцінку дисертації А. І. Швеця.

Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно, сформульовані в ньому положення та висновки обґрунтовані на базі особистих досліджень автора.

Опубліковані А. І. Швецем наукові праці повністю репрезентують зміст наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у даному дисертаційному дослідженні.

Анотує дисертації А. І. Швеця адекватно відтворює основні положення та висновки самої дисертації на тему «Основні організаційно-правові форми діяльності депутатів місцевих рад». Їх зміст і положення, що є предметом захисту ідентичні. І дисертація, і її анотує виконані з дотриманням вимог сучасного українського ділового мовлення.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та достовірністю, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях, а також за

оформленням дисертація відповідає вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій і встановлені у Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами), а також основним вимогам чинного законодавства щодо дисертацій та авторефератів дисертацій.

На підставі вище викладеного вважаю, що дисертація на тему «Основні організаційно-правові форми діяльності депутатів місцевих рад» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, в якій отримано нові теоретично обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують важливу наукову проблему у формі виробленої цілісної концепції організаційно-правових форм діяльності депутатів місцевих рад, а автор дисертації – Швець Аркадій Іванович, за результатами і на підставі публічного захисту в установленому порядку, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право.

Офіційний опонент:

Доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України,
провідний науковий співробітник відділу
конституційного права та місцевого самоврядування
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України

Батанов

О. В. Батанов

